

C H I M I E

C L O R U L

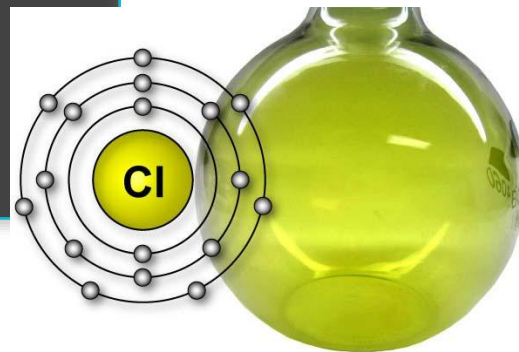
în natură și în viața cotidiană

17

Cl

Clor

35,45 u.a.m.

Gaz galben-verzui

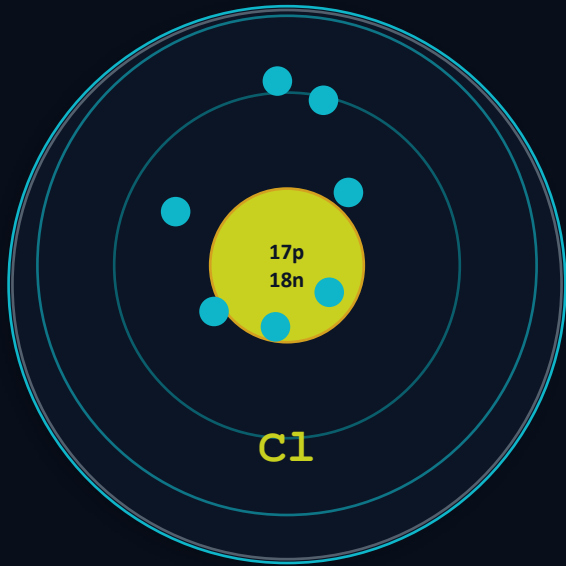
Miros înțepător

Nr. atomic: 17

Halogen

Proprietățile clorului

Element chimic esențial din Grupa a VII-A (halogeni)

Miros	Puternic, înțepător
Punct de fierbere	-34,05 °C
Punct de topire	-101,5 °C
Solubilitate în apă	2,3 g/L (20°C)
Configurație el.	[Ne] 3s ² 3p ⁵

Clorul este al 3-lea cel mai electronegativ element (3,16 pe scara Pauling) și face parte din Grupa VIIA (halogeni).

1

Clorul în oceane și mări

Concentrația în apa de mare:

~19 g/L (sub formă de NaCl și MgCl₂)

Cea mai abundentă sursă:

Clorura de sodiu — NaCl — 77,8% din săruri

Fracție din apa oceanelor:

~1,9% clor ionic (Cl⁻), al 2-lea ion cel mai abundent

Marea Moartă:

30–35% săruri → corp uman plutește

Rolul biologic în oceane:

Reglează osmoza celulelor marine

Ciclul clorului în natură:

Evaporare → precipitații → curge în râuri → ocean

Marea Moartă — cea mai sărată apă din lume

NaCl — Clorura de Sodiu (Sarea de Bucătărie)

Ion sodiu + Ion clorură = Clorură de Sodiu (legătură ionică)

Halitul (sarea gemă)

Formă minerală naturală — zăcăminte din evaporarea mărilor antice

Salinele marine

Evaporarea apei de mare — metoda cea mai veche de obținere

Rolul în alimentație

Indispensabil vieții: 5–6 g/zi (recomandat OMS max. 5g)

Funcții biologice

Transmiterea impulsului nervos, echilibru osmotic, hidratare

Topirea gheții

Scade punctul de îngheț al apei — folosit pe șoselele iarna

Conservarea alimentelor

Inhibă bacteriile — utilizat mii de ani înainte de frigider

**Mina de sare Khewra, Pakistan
– una dintre cele mai mari din
lume**

Clorul în organismul uman

Conținutul de Cl în organism: ~0,15% din masa corporală → ~105 g (adult de 70 kg)

 Acidul clorhidric (HCl): Sucul gastric conține 0,1–0,5% HCl — esențial digestiei proteinelor

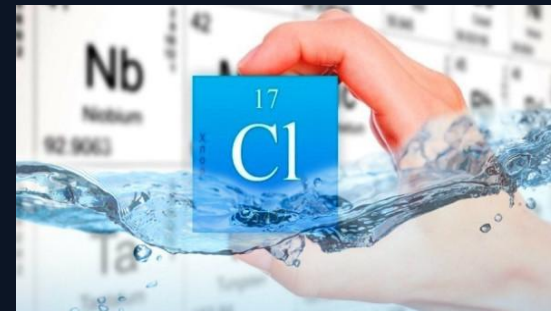
 Ionul clorură Cl⁻: Al 3-lea ion cel mai abundent în organism; 70% extracelular

 Echilibrul acido-bazic: Reglează pH-ul sângelui (7,35–7,45) împreună cu bicarbonat

 Transmiterea nervoasă: Canalele de Cl⁻ participă la potențialul de acțiune neuronal

 Transportul CO₂: Clorul ajută la transportul CO₂ din țesuturi spre plămâni

 Osmoza și hidratarea: Menține echilibrul fluidelor intra- și extracelulare

 Deficitul de clor (hipocloremie) → crampe musculare, greață, confuzie. Excesul (hipercloremie) → acidoză metabolică.

2

Surse naturale de clor

Emisii vulcanice:

HCl gazos eliberat în erupții — cantități de milioane de tone/an

Spray marin:

Picături de apă de mare evaporate — sursă majoră în atmosferă

Minerale cloruroase:

Halit (NaCl), Silvit (KCl), Carnallit (KMgCl₃)

Plante halofile:

Plantele din zone saline stochează Cl⁻ în vacuole

Precipitații:

Apa de ploaie conține ~0,1–2 mg/L Cl⁻ — mai mult lângă ocean

Compuși organoclorurați:

Produși natural de alge marine (CHCl₃, CH₃Cl)

Vulcanul Kilauea, Hawaii — eliberează mii de tone de HCl și SO₂ zilnic

Clorul în tratarea apei potabile

1

Clorare primară

Cl_2 gazos sau NaOCl adăugat la 0,2–2 mg/L — omoară bacterii, viruși

2

Hipocloritul de calciu

$\text{Ca}(\text{OCl})_2$ — pulbere sau tablete; cel mai folosit dezinfectant

3

Dioxid de clor ClO_2

Dezinfectant alternativ — nu formează trihalometani

4

Clor rezidual

0,2–0,5 mg/L menținut în rețea pentru protecție continuă

⚠ Prin reacția cu materia organică, clorul poate forma trihalometani (THM) și acizi haloacetici — monitorizați strict de OMS și UE.

🏊 Piscine: 1–3 mg/L Cl liber • pH 7,2–7,8
Hipoclorit de sodiu sau tablete de tricloroizocianurat (TCCA)

Compuși importanți ai clorului

Acid clorhidric

Industria chimică, digestie

Clorură de sodiu

Alimente, conservare, drum

Hipoclorit de sodiu

Dezinfectant, înălbitor (Clorox)

Policlorura de vinil

Țevi, geamuri, pardoseli

Tetraclorura de carbon

Solvent industrial, extincatoare

Clorură de potasiu

Îngrășăminte, medicamente

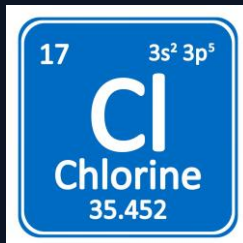
Clorură de calciu

Topit gheața, beton, conservant

Dioxid de clor

Dezinfectant apă, albire hârtie

Producția mondială de clor: ~70 milioane tone/an
PVC consumă ~35% din producția globală de clor.
Metoda principală: electroliza soluției de NaCl.

3

Clorul în plante și alge

Rolul în fotosinteză:

Cl^- activează complexul de oxidare a apei (fotosistem II)

Alge brune (Macrocystis):

Produc compuși organoclorurați: CH_3Cl , $CHCl_3$, CH_2Cl_2

Algele roșii:

Bogate în ioduri și cloruri; produc haloperoxidaze

Plante terestre:

Absorb Cl^- din sol; mențin turgorul celular

Halofite:

Plante adaptate la salinitate ridicată (mangrovă, salsola)

Ciclul biogeochimic al Cl:

500 Mt Cl organic/an produse de organisme marine

*Padurea de alge Monterey Bay
- unul din cele mai productive
ecosisteme marine*

⚠ Impact ecologic — Aspecte negative

CFC — Clorofluorocarburi

Freon (CCl_2F_2) — distrug stratul de ozon (reacție în lanț cu O_3)

Cl_2 gazos — toxic

2–3 ppm iritant, >10 ppm periculos, >300 ppm letal în ore

Pesticide organoclorurate

DDT, lindane — persistente în lanțul trofic; interzise în UE

Dioxine și furani

Compuși organoclorurați produși la arderea deșeurilor cu PVC

Bioacumulare

Compușii organoclorurați se acumulează în țesutul adipos al animalelor

HCl în atmosferă

Produce ploaie acidă; pH-ul precipitațiilor scade la 4,0–4,5

Ciclul biogeochimice al clorului în natură

Recapitulare — Clorul în natură

1

Element chimic

Z=17, Grupa VIIA, halogen, gaz galben-verzui, miros înțepător

2

În oceane

19 g/L ca NaCl și MgCl₂; Cl⁻ al 2-lea ion ca abundență

3

Sarea de bucătărie

NaCl — esențial vieții, din halite sau saline marine

4

În organism

0,15% din corp; HCl în stomac, echilibru osmotic, nervi

5

Surse naturale

Vulcani, spray marin, minerale, alge marine organoclorurate

6

Tratarea apei

Cl₂, NaOCl, ClO₂ — dezinfectare; 0,2–2 mg/L

7

Compuși industriali

PVC, HCl, NaOCl, CaCl₂, KCl — aplicații diverse

8

Rol ecologic

Ciclu biogeochimice; CFC dăunează ozonul; DDT toxic

Clorul — elementul care purifică apa, conservă alimentele și leagă oceanele de viață, dar necesită gestionare responsabilă.